

Egy verőfényes tavaszi napon, tragikus hirtelenséggel ragadta el közülünk a könyörtelen halál dr. Ajtai Miklósné, szül. dr. Radics Ilonát. Mély fájdalommal veszünk búcsút Tőle, kinek kimagasló emberi tulajdonságai és kiváló szakmai képzettsége mindannyiunknak, munkatársainak és barátainak őszinte elismerését és szeretetét vivta ki.

1912-ben született, gimnáziumi tanulmányait Pécsen végezte, majd a budapesti Tudomány Egyetemre iratkozott be kémia – fizikai ásványtan szakra. Itt készítette el doktori disszertációját, „Az ammónia lehasadás sebessége savaminekből és fehérjékből savas közegben” címmel.

1936-ban avatták doktorrá sub auspiciis kitüntetéssel.

1937-ben lépett a Fővárosi Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet szolgálatába, hol a legkülönbözőbb analitikai, legfőképpen azonban higiéniai vizsgálatokat végzett. Felszabadulás után a Fővárosi Vegyészeti Intézetre különösen nagy feladatok várultak. Az Intézet laboratóriumai szinte elsőnek kezdték meg működésüket a legszerteágazóbb vizsgálatok elvégzésére. A Vízművek hálózati vizének, vagy a Főváros területén levő egyéb kutak vizének vizsgálatától a szovjet hadsereg, vagy kórházak megkeresésére történő különleges vizsgálatokig a legkülönbözőbb feladatokat végezte el, igen mostoha körülmények között, mikor kezdetben még az elektromos áram- és gázszolgáltatás is szünetelt. A továbbiakban pedig az újjáépítés munkájában, az ostrom alatt elpusztult élelmiszerüzemek helyreállításában, a termelés megindításában, az élelmiszeripari termékek minőségének ellenőrzésében jutott jelentős rész az Intézetnek. Ebben a létfontosságú, felelősségteljes munkában Ajtainé jelentős feladatokat vállalt és oldott meg, főként a higiéniai vizsgálatok elvégzésével.

A Fővárosi Vegyészeti Intézetet 1952-ben, az Országos Munkaegészségügyi Intézet megalakulásakor hagyta el, hol az Intézet kémiai osztályának vezetésére kérték fel. Az új intézetben nehéz feladatok vártak rá. Az akkor Magyarországon csak kialakulóban levő munkahigiéné alig rendelkezett kémiai vizsgálómódszerekkel. Ezek a vizsgálómódszerek pedig nélkülözhetetlenek a foglalkozási ártalmak megelőzésében és kidolgozásuk nagy tudományos felkészültséget igényelt. Egyéniségére jellemző szerénységgel, pontossággal, szakértelemmel, határozottsággal és szeretettel fogott hozzá a bonyolult és nehéz feladat megoldásához. Munkájának eredményeit ma már az egész országban, minden olyan intézményben, mely a dolgozók munkakörülményeinek vizsgálatával és jobbátételével foglalkozik – ismerik.

Tudományos munkájának eredményeit számos közleményben és hazai, nemzetközi kongresszusokon ismertette. Meleg érdeklődéssel kísérte figyelemmel e folyóirat munkáját is, s értékes lektori tevékenységével előmozdította az Élelmiszervizsgáló Intézet közlemények szakmai színvonalának emelését.

Tudományos munkája mellett igen sok gondot fordított arra, hogy a kutatások eredményeit a gyakorlatban is felhasználják, s ezért igen sokat foglalkozott a fiatal vegyész-generáció képzésével és továbbképzésével. Különösen a Közegészségügyi és Járványügyi Állomások vegyész-munkatársai fordultak hozzá tanácsért, kiknek a nála valóssággal természetesnek látszó segítőkészséggel állt mindig mindenben rendelkezésre.

Új nagy tervek és feladatok kibontakozása közben, élete és munkássága teljében, váratlanul vetett véget életének egy tragikus szívroham.

Búcsúzunk Tőle, ... Személyében a szocialista embertípus igazi nőalakja testesült meg, s halála után is méltó példakép marad a késői utódok előtt.

dr. Kottász József